

Pohřeb byl naplánovaný na pátý den po smrti.

Celou dobu do pohřbu se nepouštěla hudba, nikdo nemluvil moc hlasitě a všichni byli smutní a měli plnou hlavu starostí s pohřbem.

V předvečer pohřbu se navečer sešlo ve „středově“ domě celé jeho příbuzenstvo – děti, vnoučata, kmotři, bratrance, no prostě všichni Cigáni, co mu byli nějak příbuzní a nebo ho jen znali. „Strýcovo“ tělo přivezla pohřební služba odpoleďne a dali ho do předem připraveného obýváku. Cigáni se do obýváku chodili na „strýce“ dívat a potom zasedli ke stolu. V celém domě teta přikryla zrcadla, zastavila hodiny (to aby prý duch strýčka nebloudil po domě). Na stůl se podávaly obložené mísy se zeleninou a salámy. V žádném případě se nepodávalo žádné „teplé“ jídlo, protože v ten den nikdo nevařil. Na stůl se nenosily ani žádné sladkosti apod. Prostě celé vartování proběhlo s obloženými talíři na stole a plnými lahvami tvrdého alkoholu, o který opravdu nouze nebyla. Když jsem se zeptal dědy, který seděl v obýváku se zesnulým „strýčkem“, proč „teta“ neudělá ta kuřata z mrazáku nebo proč něco neuvaří, že mají děti hlad, tak se na mě jen podíval a řekl, že asi šetří, a dal mi peníze, ať si jdu něco koupit do obchodu. Když jsem se vrátil z obchodu a zeptal se tety, kmotrový manželky, proč neupeče aspoň buchtu, tak mi odpověděla, že to není slušnost hodně jíst, a dokonce péct při vartování.

Když přišli na vartování Cigáni z Poši, to je cigánská osada blízko Hrušova, kde žil „strýc“, tak na ně „teta“ koukala jakoby přes prsty. Bylo to možno vycítit z jejích pohledů a gest, když s nimi byla „nucena“ mluvit. Přitom z Poši pocházela jak ona, tak moje babička. „Strýc“ pocházel z Hrušova a jeho otec, můj prapraděda, patřil k nejbohatším Cigánům v okolí Hrušova. Zato Poša byla vyhlášená osada, kde žijí chudí a „špinaví“ Cigáni.

Večer, když zapadlo slunce, se Cigáni přesunuli do domu, kde v obýváku hořely svíčky nad odkrytou rakví se „strýčkem“. Cigáni obsadili místa u stolu a začalo vartování. Všichni klábosili, vzpomínali apod. Když chlapi chtěli hrát karty, byli okřiknuti kmotrem, že nejsou v hospodě, a tak chlapi nehráli a jen seděli a mluvili o všem možném. Když byly asi tři ráno a na stole byly jen samé obložené mísy a lahve s vodkou, zbytek chlapů dopil vodu a šli domů spát. Jen ti, co přespávali u kmotrových bratrů nebo v hotelu v blízkém městě, vydrželi sedět a povídat do rána.

Ráno přišly do obýváku s rakví místní slovenské babky, které se začaly u rakve modlit do doby, než přišel farář. Stály u rakve a odříkávaly jednu modlit-

bu za druhou. Cigáni, co byli bdělí do rána, seděli v kuchyni a jako by nechápali, co to tamty babky dělají. Když přišel farář, babky se na okamžik přestaly modlit a nechali faráře odříkat modlitbu, ten pak posvětil obýváček. Mezitím se před domem sešli všichni Cigáni, co byli večer v domě, i ti, co včera nevartovali. Celá zahrada byla narvaná k prasknutí. Všude se mačkali příbuzní a známí zesnulého. Potom farář řekl, že můžeme vyrazit na hřbitov. Rakev a věnce, a dokonce ani kříž, prostě nic z toho, co se týče pohřbu, nesmí nést nikdo, kdo je přímým příbuzným zesnulého, takže rakev vynášel můj děda po mámině straně za pomoci Cigánů z Poši, kteří jsou přímými příbuznými „tety“.

Rakev naložili do auta za nekonečného nářku všech přítomných, a dokonce i za hlasu starosty z tlampače, který ohlašoval všem obyvatelům Hrušova, že zemřel vážený občan, dobrý kamarád, můj „strýc“. Pak se z tlampače ozval umíráček a smuteční průvod se řadil za černou dvanáctsettrojku, která posílala a jistě vezla rakev na hřbitov. Před autem šel kluk z Poši, který nesl kříž a za ním pak farář s ministranty. Za nimi pak jelo auto, za kterým se valil obrovský zástup příbuzných v čele s „tetou“ podepřenou syny.

Když průvod doraz na hřbitov, rakev přenesli opět Cigáni z Poši do kaple, kde proběhla smuteční mše. Kaple byla malá a nepobrala takové množství truchlících. Bylo zajímavé, že do kostela se šli se „strýčkem“ většinou rozloučit ti, kteří nevartovali nebo nepatřili nijak k příbuzenstvu. Samozřejmě že v kapli byla „teta“ a její snachy.

Na samotném hřbitově u hrobu to bylo jako na každém jiném pohřbu. Rakev byla dána do hrobu, farář se naposledy pomodlil a bylo po všem. Farář za své modlitby dostal zapláceno (příspěvek na kostel) a něco dobrého k pití (víno).

Když jsme se druhý den po pohřbu vrátili ze Slovenska domů, děda vážně onemocněl a do týdne zemřel. Byl to pro všechny šok. Děda měl za rok oslavit 58. narozeniny. Zemřel v nemocnici na celkové selhání orgánů.

Táta s babičkou a tetou začali vyřizovat pohřeb a nákup všeho potřebného. Pohřeb byl naplánován na pátý den po smrti.

Vše bylo obdobné jako na Slovensku. Až na nákupy jídla. Jídla se koupilo jako na svatbu, a to nejen množstvím.

V předvečer pohřbu se sjela široká rodina. Přijeli příbuzní ze Slovenska a z poloviny Čech. Máma s babičkou a tetou celý den vařily a připravovaly byt, kde žil děda s babičkou, na neuvěřitelný počet příbuzných, kteří přijeli na pohřeb. Děda nebyl „vystaven“ doma, takže byl celý byt přizpůsoben na obrovskou návštěvu. Všude byly židle a stoly. V obýváku se vystavila dědova fotografie a zapálily se u ní dvě svíčky. Když přijel kmotr s „tetou“ a bratry, tak se strašně divili, že babička nepřikryla zrcadla a nezastavila hodiny. Tak je tedy